

ОСТАННІ НОВИНИ

- 15:38

У Франції заборонили алкоголь через аномальну спеку
- 15:20

Борзова йма путна: війна в Україні змусила росію різко нарощувати внутрішні запозичення
- 15:10

«Аплогдзементи з москви»: Сибіга жорстоко пройшовся по президенту Польщі
- 15:10

Піканти крильця «Баффало»: як приготувати легендарну американську страву вдома
- 15:00

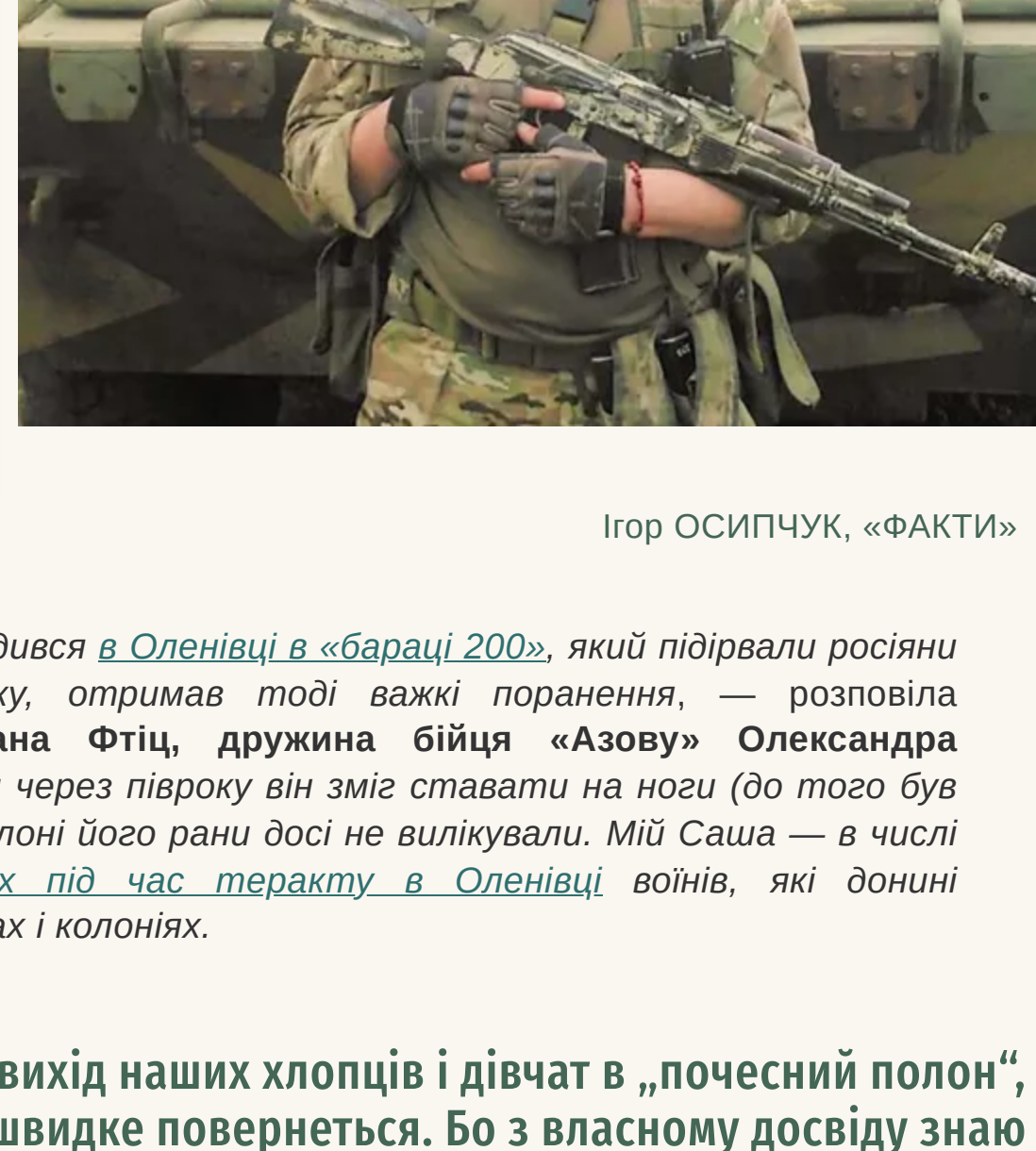
Понад половина поляків вважають ставлення Зеленського до Польщі несправедливим — опитування
- 14:47

«Якне щастя — мое щастя»: Святослав Вакарчук вперше за довгих час показав дітей і розсудив знанням
- 14:45

Мостки, ППО і нафтобази: Зеленський розкрив деталі нчних прильотів по обидва

«У мого чоловіка гниє нога, а росіяни не включають його у обмін»: Рада ухвалила важливий документ про тяжкопоранених під час теракту в Оленівці

12:31 — 21 червня 2026

Ігор ОСИПЧУК, «ФАКТИ»

- Мій чоловік знаходився в *Оленівці* в «*бараці 200*», який підірвали росіяни в липні 2022 року, отримав тоді важкі поранення, — розповіла «ФАКТАМ» **Світлана Фтіц, дружина бійця «Азову» Олександра Лещенка**. — Тільки через півроку він зміг ставати на ноги (до того був лежачим). Але в полоні його рани досі не викуували. Мій Саша — в числі 46 *важкопоранених під час теракту в Оленівці* воїнів, які донині в російських тюрмах і колоніях.

«Ще коли оголосили про вихід наших хлопців і дівчат в „почесний полон“, я не надто мала віри в їх швидке повернення. Бо з власному досвіду знаю про повадки орків»

— Депутат Верховної Ради України Олександр Ковальов в травні 2022 року був серед тих, хто домовлявся про вихід захисників *Маріуполя з «Азовсталі» у «почесний полон»*, який, як тоді було сформульовано, мав тривати не більше 3-4 місяців. — продовжує Світлана Фтіц. - Відтоді минуло понад 4 роки, але, на превеликий жаль, багато наших воїнів, які вийшли тоді з «Азовсталі» *лишаються в російській неволі*. В тому числі й «азовці», яких окупанти підірвали проли Ісчі 29 липня 2022-го в так званому «*бараці 200*» в Оленівці.

Чому я задала про депутата Ковальова? Наша громадська організація «*Спільнота Оленівці*» нещодавно звернулася до нього, щоб він посприяв звільненню важкопоранених під час теракту в Оленівці «азовців» (у «бараці 200» були тільки хлопці з «Азову»). В результаті Ковальов ініціював прийняття (понад 270 голосів «за») Верховною Радою України Звернення до президента України Володимира Зеленського щодо необхідності негайного повернення 46 важкопоранених військовополонених, які отримали поранення під час масової страти 29 липня 2022 року в Оленівці та потребують невідкладної медичної допомоги. З'явилася хоч якась надія, що їх повернуть. Ясна річ, ми добиваємося визволення всіх українських полонених, але ці 46 хлопців мають бути в пріоритеті.

Світлана на мирній акції, покликаній привернути увагу суспільства до проблеми військовополонених, щоб сприяти їх якомога швидшому обміну

— Де зараз росіяни утримують вашого чоловіка?

- В слідчому ізоляторі в місті Кізел Пермського краю рф. В обміні, що відбувся 15 травня нинішнього року з полону повернувся *хлопець*, який спершу сидів в одній камері з моїм чоловіком, а потім — в сусідній. Від цього хлопця я дізналася, що мого Сашка раз на дві доби водять на перев'язки. Показовий факт: всі полонені мають увесь день — з 6 ранку до 22 години — стояти (лягати чи сідати на ліжко категорично заборонено), проте могому чоловіку дозволили лягати, бо, на превеликий жаль, у нього *гниють ноги*.

— Судячи з того, що ви зараз розповіли, російська сторона не дає вам можливість листуватись з вашим чоловіком, тому інформацію про нього дізнаєтесь тільки від хлопців, яких вдалося обміняти?

- Саме так. Я регулярно передаю листи Саші через Міжнародний комітет Червоного хреста, через *українського омбудсмена Дмитра Лубенця* (він передає їх колезі з росії), через Координаційний штаб з питань поводження з полоненими. Проте жодного листа у відповідь від чоловіка я поки що не отримувала. Колишні полонені, які знаходились разом з ним в російському слідчому ізоляторі в Кізелі, казали, що декому з хлопців листи адміністрація передавала, а могому чоловіку — ще жодного.

Читайте також: «*Мене продали у рабство в російську військову частину: колишня цивільна полонена добивається покарання її мучителів у Міжнародному кримінальному суді*»

— Він вам сниться?

— Постійно сниться (плаче — **Авт.**). Уві снах я з ним розмовляю, розповідаю, як живу, як борюсь і хвилююсь за нього, як я його чекаю і кохаю. У багатьох снах він повертається додому, обнімає мене, каже: «Все буде добре, любя. Тільки не план».

— Влітку 2022 року напередодні підриву росіянами «бараку 200» в Оленівці у вас було передчуття, що ваш чоловік опиниться на волосинці від загибелі?

— Я не певна, що було передчуття, проте під час пошуку відомостей про тих, хто знаходився у «бараці 200», ставали дивні речі. Судить самі. Коли стався теракт, ми кинулись шукати ви інтернеті інформацію про потерпілих. В першому списку, який мені трапився (зрозуміло, що його виклала російська сторона), були номери 67 і 69.

— Тобто 68-го не було?

- Так. Переглянула усі прізвища в тому списку і бачу — в ньому немає мого чоловіка. Хай мене просять родичі інших хлопців з «бараку 200», але я тоді подумала: «Слава богу, що мого там не було». Але наступного дня напратила на інший список, в якому — той самий 68-й номер. Під ним як важкопораненого було записано мого чоловіка — **Лещенка Олександра Володимировича**.

Десь приблизно за місяць до теракту в Оленівці (у червні) відбувся обмін, в якому повернули важкопоранених захисників *Маріуполя*. Тож я сильно надіялась, що невдовзі обміняють й поранених в Оленівці. Але вже незабаром четверта річниця тієї трагедії, а російська сторона, як я вам вже казала, фактично відмовляється міняти навіть тих хлопців, яких тоді було важко поранено. І мого чоловіка гниє нога, і його тримають за грабати. Якщо чесно, час від часу охоплює відчай — вже не знаєш, до кого звернутися, не знаєш, що це зробити, щоб повернути Сашу.

Читайте також: «*Я стріляв по машині з літерого „З“, але вигадав, що там були цивільні, аби тільки принесли мене катувати»*: колишній полонений «азовець» написав книгу «Окреаць»

— Після теракту в Оленівці російське телебачення зробило чимало репортажів з **Донецьких лікарень про «азовців», які були в «бараці 200»**. Олександр потрапив в ті телесюжети?

- Так, на одному з відео (репортаж на «росія 1») я побачила його — в кадр попало, як мого Сашу везуть на катапці, а поруч — два вертухаї (охоронці — **Авт.**) з автоматами. Плюс є фото, на якому він лежить на катапці.

Олександр у лікарні в Донецьку. Скриншот з відео

— Тобто Олександр просто потрапив в кадр, а інтерв'ю не давав?

— Я так розумію, що він її не міг дати інтерв'ю, бо в нього було поранення в шию (знову ж таки, я це знаю з розповідей хлопців, яких вдалося обміняти).

— Яким ви побачили на цьому відео чоловіка?

— Обличчя дуже бліде, знекровлене. Ми його впізнали з моїм сином Павлом від першого шлюбу. Паша визукує: «Мамо, дивись, Саша!»

— Певно, Олександр дуже сильно схуд?

— Дивіться, коли 19 травня 2022-го він телефонував мені з «Азовсталі» перед тим, як вийшов з товаришами в почесний полон, сказав: «Жінко, я стрункий, мов киларис». Тут слід сказати, що Сашко взагалі чоловік кремезний — має зріст 186 сантиметри, до повномасштабного вторгнення важив 105 кілограмів.

Так от, ми з ним говорили 19 травня по відеозв'язку. Він посміхався, казав, що мине 3-4 місяці, і повернеться додому.

— Ви вірили в це?

— Ні, вже тоді я не мала віри в швидке повернення. Бо з власного досвіду знала про повадки орків — *а була в Маріуполі, коли вони штурмували місто*, були по ньому з гармат, скидали авіаційні бомби. Ми з мамою вивалились звідти тільки наприкінці березня 2022-го (тобто фактично місяць переживали жахи беззального штурму міста загарбниками). А потім, щоб вихитати на перший території України, проїхили 20 ворожих блокпостів. *Проходження перевірок на тих блокпостах — це справжній кошмар!*

Читайте також: «*Зрізавт шкіру разом із волоссям»*: Лубенець шокував деталями катувань проти українських військових

«Серед нас була родина, в якій були двоє дівчат-близнючок, яким і двох рочків не було. Ми всім під'здом збирали для маленьких продукти, щоб вони вижили»

— Будь ласка, розкажіть детальніше про той жахливий березень 2022 року в Маріуполі. Як ви тоді вижили там?

- Коли почалося повномасштабне вторгнення, Саша, моя мама і я *знаходилися у Маріуполі*. Чоловік лішив захищати місто, адже він військовий. В крайній раз він заїхав додому 7 березня — переодзянутися в цивту форму і берці. На прощання сказав, що все буде добре.

Я лишилася з мамою. Син був Одесі. В нашому домі (як і у всьому *Маріуполі*) вже в перші дні великої війни припинилася подача води в квартирі, зникли електрика, газ, опалення. Незабаром всі вікна повибивали вибуховими вихлами. В нашій квартирі температура не перевищувала трьох градусів тепла. Ми страшенно з мамою мерзли. Відтоді для мене хай краще буде сильна спека, аби тільки не хололо.

Моя сусідка переселилася в підвал, але я не могла цього зробити, бо мала доглядати маму. Вона хворіла на деменцію. Якщо б я жось спустила б її в підвал, то назад завести вже не змогла б.

— Де ви брали воду?

— Бігали до якоїсь з двох криниць. Такі вилзки були небезпечними. Мали два шляхи до води — ліворуч або праворуч. Праворуч — це вниз до колодязя на Червонофлотській, а ліворуч — до криниці біля мечеті. Було так: доходячи до вулиці Кришатайтської і прислухаючися, з якого боку менше стріляють. Туди й біжиш по воду. Біжиш, і бачиш дорогою трупи загинулих.

Хто мав сили, рили ями і прикопували своїх загинулих родичів, а хто не міг цього зробити, кляли тіла вздовж дороги, заматавши в простирадла.

Щодо води. Певно, в обох криницях вона не питна. Але доводились куп'ятишти і пити. Ми розпалювали біля під'зду багаття, і по черзі з сусідами варили істи з того, що мали — картоплю, яйця, кашу. В козовь були якісь запаси консервованих помідорів, огірків, цукор, цукерки, рибні консерви. Іли фактично один раз на день.

Читайте також: «*Я був полоненим, але вийшов із полоненими*»: неймовірна історія захисника, який провів тижні в бліндажі з росіянином

— Люди підтримували один одного? Чи кожний був сам за себе?

— Можу сказати за мешканців нашого під'зду, в якому я живу з 1993 року. Всі безтурбові, допомагали один одному. Серед нас була родина, в якій двоє дівчат-близнючок. Тоді їм було десь по року сім-вісім місяців. Їжа для них закінчувалась (треба було перетерте харчування — каші, тощо). Так ми всім під'здом збирали для маленьких продуктів, щоб вони могли вижити.

— Траплялося, що снаряди або авіаційні бомби вибухали поруч з вашим будинком?

- Так. Саме через це у нас повибивало вікна. Одного разу прилетіло в сусідній дім. Над з мамою аж підкинуло на ліжку. Горіли сусідні будинки, а газити пожежі нема чим — води не було.

Обстріли були навіть ночами. Ми багато разів лежали в ліжку і чули, як летіли російські військові літаки і скидали на місто бомби.

— Навіть у таких ситуаціях ви не бігли в підвал, бо боялися лишити маму саму?

— Так. Розумієте, матуся через деменцію навіть в туалет самостійно не могла сходити, навіть води попити. Вона була безпорадною. Я лежала в ліжку і думала — якщо прилетить в дім, то хай миттєво загинемо з мамою.

Коли я бігла за водою, я лишала двері в квартиру відкритими. Бо якщо зі мною, що сталося б, сусіди могли зайти та дати мамі хоча б води. До того ж вів прильоту могло перекосити двері. Тож тримала їх відкритими.

Скажу ще децю: в одному з будинків неподалік російська ракета влучила прямо в під'зд, коли *лізла на залізничну залізничну дачу*. За приблизно таких обставин зазнала маленька донька Настя моєї колеги (ми разом працювали в Маріупольському порту). Настя загинула разом з своїми сусідами. А її батьки разом з молодшим братом тоді вижили, і потім вийшли з Маріуполя.

Читайте також: «*Перед арештом я закопала золото і гроші, якими після року ув'язнення ми заплатили викуп окупантам»*: колишня цивільна полонена

— Щодо того, що в квартирі було лише три градуси. Ви захворіли тоді на застуду?

— Як це не дивно, ні. Навіть нежити не було. Певно, витягла все це на адреналіні, на постійній психологічній мобілізації — такі були обставини, що не на хвилинку не мала можливості розслабитися. Розумієте, я боролася за своє і мамине життя.

А ось коли ми прорвалися на вільну територію України я на початку квітня дуже сильно захворіла.

— Можливо, стала якась конкретно подія, що підштовхнула вас наважитися прориватися з Маріуполя?

— Ми фактично не мали шансів вийхати, і не бачили, щоб хтось вийшов. Десь 15 березня, люди стали їхати. Вони прив'язували на ручки дверей автомобілі ганчірки, а на склі писали «ДЕТИ». Стало зрозуміло, що є шанси вивратися.

Наші сусіди — молоді подружжя, сину якого було тоді 4 роки — мають автівку. Кажу їм: «Треба їхати». Від обстрілів задні і праве бокове скло машини вибило, але автівка була на ходу.

Тут слід сказати, що один з сусідів має акумулятор, тож мали можливість зарядити телефон. Зв'язку в місті на той час вже давно майже ніде не було. Проте за сусіднім будинком була точка на якій, все ж можна було зловити сигнал. Я пам'ятала номери моєї сестри, сина, чоловіка і брата. Знала, що й брат тоді знаходився в Маріуполі (він також військовослужбовець). Я написала сестрі і сину смски. Сестра була в Запоріжжі, а син, як я вам вже казала, — в Одесі. Повідомила їх, що ми живі і не поранені. Сестра змогла дозвонитися мені, сказала, щоб ми вибиралися йма, що б в Милеїкино чи біля Білосарайської коси. Це десь 10–15 кілометрів від Маріуполя.

І от з молодією родиною, про яку я вас казала, ми рушили на її машині з Маріуполя. За межами міста побачили, що вздовж траси стоять орки на БТРах. А люди, які не мали можливості їхати, йшли пішки.

Бог ділом, і ми дісталися до Милеїкина. Там не було де зупинитися, тож ми попрямували до Білосарайської коси. Там нам дали притулок в приватному пансіонаті. На Білосарайській косі, коли з'явилось світло (воно періодично зникало), був зв'язок. Люди розповіли, що в одному з магазинів дають хліб, але через слід займати десь о 5 ранку, а хліб привозять о 9-ї. Але всім не вистачає, бо доставляють по 100–120 буханок. Два рази ми туди ходили, хліба нам не доставало. Втретє не пішли, адже люди фактично «жили» під тим магазином.

Цини були захмарні. Запам'яталось, що м'ясо коштувало 800–1000 гривень за кілограм. Ходили розмови, що у перекупників канистра бензину коштує 20 тисяч гривень. Але ми тих перекупників знайти не змогли. Виручила моя сестра Галина — з Запоріжжя передала нам бензин через волонтерів. Ми дісталися Токмака (нам якраз вистачило канистри). А там на обійді з заправок для тих, хто їхав на вільну частину України, продавали чи то 5, чи то 10 літрів бензину. Ми купили і дісталися Запоріжжя.

Читайте також: «*Полонених змушували фразувати фразу про російській військовий корабель: шукати, хто її сказав»*. — автор цього крилатого вислову Роман Грибов

— Спитаю ще про Олександра. Як ви з ним познайомились?

— У 2017 році на Трійцю ми з сестрою спершу заїхали до владики Української православної церкви отця Серія. Він і каже, завітайте до отця Любомира. У нього я тоді познайомилась з Сашею і його товаришем Володимиром Орденом. До речі, Володя зараз також в полоні. Має серйозні проблеми з серцем. Його також слід найшвидше обміняти. Росіяни поїхали на нього кримінальну справу. Вже відбувся суд. Але, як показала практика, це не являється перешкодою для обміну. Знаю, що в 2021 році померла дружина Володі.

Отже Любомир, у якого в остоях ми з Сашею познайомились, зараз *військовий капелан*. Він дуже світла людина. Я добре знаю і його дружину пані Наталю. Ми дружили, спілкувалися. До речі, хлопці, які вдалося обміняти, казали, що мій Саша, коли вийде з полону, *хоче стати капеланом*.

— Скільки вашому чоловіку років?

- Повних 52 роки. А під час обміну Маріуполя було 48-м. Важливо знати, що згідно Женевським конвенціям, важкопоранених полонених слід повертати на батьківщину не чекаючи завершення війни. Бо вони через стан здоров'я вже не мають можливості бути у ФАКТИ. Проте російська сторона відверто порушує ці конвенції», хоча приєдналася до них.

Раніше «ФАКТИ» розповідали історію *полоня капітана морської піхоти*, якого змушували зізнаватися, що він... агент розвідки США, і якому призначили 44 роки ув'язнення.

Фото надан Світланною Фтіц

Читайте нас у Facebook

ПОПУЛЯРНЕ

- 1

Українські пенсіонери не чекатимуть на свої пенсії 40 років: суд постановив крапку у справі про скандальну постанову уряду

11 червня 2026

12:54
- 2

Археологічна сенсація: унікальні шматки та поєси скіфської доби, яким більше 2500 років, знайдені на Більському горіщі

14 червня 2026

12:24
- 3

«Вона мучить мене вже багато років»: таємнича загибель Діна Ріда, який кинув виклик США і СРСР, не розкритий через 40 років

12 червня 2026

12:25
- 4

«Я стріляв по машині з літерого „З“, але вигадав, що там були цивільні, аби тільки принесли мене катувати»: колишній полонений «азовець» написав книгу «Окреаць»

13 червня 2026

11:56
- 5

«Після влучання „Шахеда“ з-під завалів ми витягли десь 15 собак котів» волонтери спільноти «Якисьс казаним» допомагають постраждалим людям

9 червня 2026

12:24

* Рейтинг формувался за останні 7 днів

Погода 21.06.26, вівторок

Київ

+27°

вітер: 43% тис: 753 мм

4 етс, хмарний

Погода на 10 днів від synoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

Окупанти припинили рух Кримський мостом: у Керчі пошкоджено порт, палає паливний термінал (фото, відео)

08:32

Будував з молодим дружиною плани на майбутнє, мріяв про мирне життя: на війні поліг молодий солдат із Житомирщини

09:34

Суд у Лондоні виніс вирок українцю, який підірвався у підпіллі будинку та автомобілі британського прем'єра Стамерма

15:47

Коліщного голову Мінкульту підозрюють у посябаннівти ухилинцям

13:49

Українські безпілотники вдарили по Криму: горять газонадтоковниця, ТЕС, газорозподільні станції (фото, відео)

09:15

Ресурси | Партнери | Контакти | Про нас | Факти та коментарі | Правила користування сайтом | Завдяки

© 1997–2026 «Факти та коментарі» Усі права на матеріали сайту зберігаються у відповідності до законодавства України. Матеріали на сайті можуть бути привласнені, «перезаказані», а також повністю скопійовані. Публікуючи на сайті власні матеріали, ви надаєте інформаційно-комерційний характер.

Друкувана версія | Лист редакторів | Поскаржитися

Facebook

Поділитися

Telegram

Поділитися

Twitter

Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Близькомак потрібно відкритися від дед-позитива критичності, а у Тарасіа пошується велика розмова з керівництвом: гороскоп на 21 червня	Українцям обмежити користування водою і електрикою: за незаконне використання	Без ноків і зайвих зусиль: як за хвилину покласти мілочки картоплі	Не 40 °C і не 90°: лікар назвав єдину правильну температуру для карані
---	---	--	--

Новини партнерів

Мапа світу Україна Польща Польща Світ Глобальна Европа Фінляндія	Культура Шоу-бізнес Фільми для Суспільство Стиль життя Книга рецвіє Людвїк та еллі Життєва історія 25 років потоку	Історія сучасності Нова та технологія Курс валют Фотофакти Погода Вітаннями дня Гороскоп Курс валют Фотофакти Погода
---	--	--